

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ การประเมินผลโครงการจักรยานวันอาทิตย์เชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน พันตำรวจโทอนุ เนินหาด

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อัญญา

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. พันธุ์สุรย์ ลดาวัลย์

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐฐ์ ชพานนท์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการจักรยานวันอาทิตย์เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อทราบถึงประสิทธิผลของการดำเนินการตามโครงการจักรยานวันอาทิตย์เชียงใหม่ ของงาน จราจรตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2539-2542 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในการเข้าร่วมโครงการ 3. เพื่อทราบปัญหา และอุปสรรค ของชาวเชียงใหม่ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2542 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Random Sampling) โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมขี่จักรยานวันอาทิตย์ และกลุ่ม ประชาชนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมขี่จักรยานวันอาทิตย์อย่างละเท่า ๆ กัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส (SPSS for Windows) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Derivation) และการทดสอบค่าเฉลี่ยกลุ่มเดียว (t-test) ชนิดหางเดียว (One tailed test) ผลการศึกษา พบว่า

1. ประสิทธิภาพการดำเนินการโครงการจักรยานวันอาทิตย์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการพบว่า ประชาชนเห็นด้วยอย่างมากในเรื่องการช่วยลดมลภาวะจากไอเสียรถยนต์ให้น้อยลง และเห็นด้วยในเรื่องสามารถช่วยลดปริมาณรถยนต์ส่วนบุคคลบนท้องถนนได้ สามารถลดปัญหาจราจรติดขัดได้ สามารถสร้างกิจกรรมให้ชาวเชียงใหม่ทำร่วมกันได้ ทำให้คนมีทัศนคติที่เกี่ยวกับรถจักรยานมากขึ้น ไม่มองว่าผู้ใช้จักรยานเป็นผู้ยากจน ด้อยโอกาส สามารถทำให้ชาวเชียงใหม่หันมาใช้รถจักรยาน

ในการเดินทางในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทำให้ชาวเชียงใหม่มีโอกาสท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น สามารถเชิญชวนให้ชาวเชียงใหม่เห็นคุณค่าของการใช้รถจักรยานได้ ทำให้ชาวเชียงใหม่ได้มีวิธีการในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดีอีกแบบหนึ่ง และทำให้เกิดกลุ่มกิจกรรมในทางสังคมขึ้น

ประสิทธิผลการดำเนินการโครงการจักรยานวันอาทิตย์ตามกิจกรรมและวิธีดำเนินงาน พบว่า ประชาชนเห็นด้วยในเรื่องที่สามารถรณรงค์ให้ชาวเชียงใหม่มาร่วมขี่จักรยานรอบคูเมืองในทุกเช้าวันอาทิตย์ได้เพิ่มขึ้น ชาวเชียงใหม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมขี่จักรยานชมธรรมชาติโบราณสถาน วัด ฯลฯ เพราะได้ความรู้ ทำให้เพลิดเพลินอย่างมาก สามารถทำให้นักเรียนในตัวเมืองเชียงใหม่ใช้จักรยานไปโรงเรียนมากขึ้น กิจกรรมขี่จักรยานขึ้นดอยสุเทพ ปีละครั้งได้รับความนิยมจากชาวเชียงใหม่ การกำหนดในวันอาทิตย์ 7 โมงเช้าเป็นช่วงที่เหมาะสมอย่างมาก มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโครงการขี่จักรยานวันอาทิตย์ตามสื่อต่างๆอย่างทั่วถึง มีการรณรงค์ให้ชาวเชียงใหม่ร่วมกิจกรรมต่างๆของโครงการจักรยานวันอาทิตย์อย่างแพร่หลายเป็นที่ทราบโดยทั่วถึง มีการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรและอาสาสมัครจราจรร่วมอำนวยความสะดวกทุกวันอาทิตย์ ได้รับความร่วมมือจากประชาชนโดยทั่วไปโดยการระมัดระวังตัวผู้ขี่จักรยานเป็นกรณีพิเศษ อีกทั้งทางเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้จัดให้มีการปักป้ายทางจักรยาน และสกรีนรูปจักรยานบนพื้นถนนในโครงการอย่างทั่วถึง

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในการเข้าร่วมโครงการ พบว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดได้แก่ปัจจัยด้านสุขภาพ ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการกำหนด วัน เวลา สถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ ส่วนปัจจัยที่มีผลพอสมควรมีปัจจัยเดียวคือปัจจัยส่วนบุคคล

3. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชาวเชียงใหม่ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อการใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน พบว่าเรื่องที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ การรู้สึกไม่มีความปลอดภัยในชีวิต การรู้สึกไม่มีความปลอดภัยในสุขภาพ การไม่มีทางรถจักรยานตามท้องถนนต่าง ๆ อย่างทั่วถึง การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขี่ยานพาหนะอื่น ๆ ปัญหาลมภาวะ เช่น คว้น ไอเสีย ฝุ่น ละออง น้ำท่วมขัง ฯลฯ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่นการจอดรถจักรยาน การดูแลรักษาเมื่อไปจอดที่สาธารณะ ความแออัดของจราจรบนท้องถนนในเมือง สภาพถนนที่คับแคบ ส่วนเรื่องที่เป็นปัญหาพอสมควรมีข้อเดียวคือการดูหมิ่นดูแคลนจากผู้อื่น

Independent Study Title : An Evaluation of the Chiang Mai Sunday Bicycle

Author : POL. LT. COL. Anu Nernhard Researcher

M.A. : Political Science Science

Examining Committee :

Asst. Prof. Siripong Ladavalya Na Ayuthaya	Chairman
Assoc. Prof. Dr. M.L. Bhansoon Ladavalya	Member
Asst. Prof. Nat Chaparnond	Member

Abstract

This research has three main objectives : 1) to evaluate Chiang Mai Sunday Bicycle 2) to find factors influencing Chiang Mai people within the Chiang Mai Municipality area to decide in joining Chiang Mai Sunday Bicycle and 3) to find the problems and obstacles of Chiang Mai people for using bicycle in the Municipality area as a daily routine. Population under study were Chiang Mai residing in the Municipality area in 1999. The sample size was 339 persons which was selected by convenience random sampling from two groups of population i.e., those who were part of the Chiang Mai Sunday Bicycle and those who weren't. The main instrument for field data collection was questionnaire. Data were analyzed by using SPSS for windows packaged program. The statistics used for this research were percentage, Arithmetic mean, standard deviations and t-test (One tailed test).

The findings of this research were as follows :

1. Chiang Mai people agreed to the effectiveness of the Chiang Mai Sunday Bicycle for it helped decrease pollution and traffic congestion. They also had positive attitude towards bicycle and agreed that bicycle made fit and healthy. People agreed to the activities of Chiang Mai Sunday Bicycle because it made them part of Chiang Mai Sunday Bicycle by riding starting at 7 A.M. on every Sunday. While bicycling, they could admire nature, old temples gained knowledge from that. In other words, Chiang Mai Sunday Bicycle was much supported by Chiang Mai police and Chiang Mai Municipality.

2. Factors influencing the decision of Chiang Mai people in joining this Sunday Bicycle were many: first and foremost was a desire for having good health; Secondly, more safety feeling on the part of riders as a result of special care given by traffic policeman; fourthly, the Chiang Mai Sunday Bicycle brought about social relations among the cyclists and lastly, people decided to join the Chiang Mai Sunday Bicycle of individual factors.

3. Problems and obstacles for this Chiang Mai Sunday Bicycle were many:

1) Cyclists still felt unsafe to ride a bicycle in a big city like Chiang Mai; 2) less bicycle lanes on the road and less observance of traffic regulation by other vehicles' drivers; 3) lack of bicycle stands in general; 4) congested and narrow roads in Chiang Mai city; and 5) polluted air within the city. One last remark was due to people's false value about riding a bicycle that it was a cheap and unpopular kind of transportation comparing to sedans or other the kinds of vehicles.